

REGERINGSRÄTTEN

RÄTTSFALL

Arrendators avdrag för värdeminskning å inventarier i jordbruket.

Besvär av TI angående arrendatorn J:s inkomsttaxering år 1952. — J., som arrenderade en jordbruksfastighet för vilken han deklarerade enligt kontantprincipen, hade under 1951 anskaffat en jordfräs för att verkställa honom enligt arrendekontraktet åliggande skyldighet att utföra markförbättringar å ett område, som bestod av tuvig kärmark. Innan han inköpt denna maskin, hade han gjort ett överslag för att utröna vilket som ställde sig fördelaktigast, att leja arbetskraft för att utföra arbetet eller att köpa maskinen. Med hänsyn till svårigheten att anskaffa arbetskraft valde han det senare alternativet, ehuru maskinen inte kunde användas för lantbrukets skötsel i övrigt. J. yrkade avdrag för värdeminskning av jordfräsen med 20 % av anskaffningskostnaden, 5.600 kr., eller med 1.120 kr. PN vägrade avdraget. KR biföll J:s avdragsyrkande, enär ifrågakomna avdrag finge anses hänförlig till kostnad för grundförbättring å fastighet samt J. såsom fastighetens arrendator vid sådant förhållande finge anses berättigad till yrkat avdrag. RR fastställde PN:s beslut, enär anskaffandet av ifrågavarande maskin vore att hänföra till nyuppsättning av inventarierna i jordbruket, samt om-

ständighet icke föreläge på grund varav J. det oaktat finge — mot 22 § 2 mom. KL — njuta avdrag för anskaffningskostnaden eller värdeminskning å maskinen. (RR:s utslag den 29/4 1958.)

Officers hemresor vid tjänstgöring å annan ort än stationeringsorten.

Besvär av TI angående kaptenen R:s inkomsttaxering år 1952. — R., som var stationerad som löjtnant i Stockholm, var under tiden den 1/4—den 31/8 1951 kommanderad till tjänstgöring i V. och den 1/9—den 13/10 i M. Under ifrågavarande tjänstgöringsperioder uppbar R. vederbörligt tjänstgöringstraktamente. R. yrkade avdrag med 375 kr. för kostnaderna för resor för besök hos familjen, en resa i veckan under tjänstgöringen i V. och en resa tur och retur Stockholm—M. Traktamentet upptogs ej såsom intäkt. PN vägrade avdraget men KR medgav detsamma. Hos RR framhöll TI, att i de fall, då skattefria traktamenten, och i förening därmed som regel även vissa reseersättningar, utginge till militär personal, dessa traktamenten och reseersättningar vore avsedda att täcka kostnaderna. TI hemställde därför att PN:s beslut måtte fastställas. RR yttrade: Sådant tjänstgöringstraktamente, som utgått till R, under berörda tjänstgöring,

får anses vara avsett att täcka i huvudsak merkostnaden för uppehälle men däremot i allmänhet ej utgifter för resor till hemorten. Längden av den tid, under vilken den skattskyldige för tjänstens fullgörande fortlöpande vistas utom den vanliga verksamhetsorten, och andra omständigheter kunna motivera, att utgifter av sist angivet slag hänföras till sådan ökning av levnadskostnaderna, för vilken avdrag i beskattningshänseende medgives. Vid bedömandet av skäligheten av dylikt avdrag bör hänsyn emellertid tagas till i vad mån utgifter, som skola täckas av traktamentet, i stället inbesparats. På grund av vad sålunda upptagits finner RR, med hänsyn till omständigheterna i målet, R. vara berättigad till avdrag för resekostnader med ett skäligt belopp av 200 kr. (RR:s utslag den 25/2 1958; en ledamot ville medgiva hela avdraget.)

Ersättning av arbetsgivare vid olycksfall i arbete (självrisk).

Besvär av TI angående tjänstemannen N:s inkomsttaxering år 1951. — N., som var statsanställd och under 1950 drabbats av olycksfall i arbetet, uppbar full lön under tjänstledighet på grund av olycksfallet. Hos KR yrkade N. att — eftersom hans lön till ett belopp av 1.223 kr. 50 öre motsvarade ersättning som skulle ha utgått jämlikt lagen den 17/6 1916 om försäkring för olycksfall i arbete, därest denna lag varit å honom tillämplig och arbetsgivaren alltså ej stått s. k. självrisk — hans lön i vad den motsvarade nämnda belopp skulle anses såsom icke skattepliktig intäkt. KR biföll yrkandet med avseende å innehållet i 19 § KL med anvisningar enligt lydelse jämlikt lag den 26/5 1950, nr 308, ävensom 2 § förord-

ningen om statlig inkomstskatt. RR: ej ändring. (RR:s utslag den 16/4 1958.)

Anm.: Även enligt numera gällande bestämmelser kan förekomma att arbetsgivaren får stå s. k. självrisk, se närmare i Geijer m. fl. Skattehandbok kommentaren under 19 § samt k. prop. nr 64|1954 s. 43 ff.

Facklitteratur.

Besvär av TI angående landsfiskalsassistenten B:s inkomsttaxering år 1953. — B. hade köpt vissa årgångar av Nytt Juridiskt Arkiv och yrkade avdrag härför med 1.526 kr. B. hade i sin tjänst fått i stor utsträckning förbereda ärenden om åtalsbeslut. Någon rättsfallssamling funnes inte på landsfiskalskontoren och B hade därför ansett sig tvungen att anskaffa publikationen ifråga. PN vägrade avdrag. KR medgav avdrag med skäliga ansedda 500 kr. (en ledamot ville medge hela avdraget och en ville fastställa PN:s beslut). RR fann ej skäl att på talan av TI göra ändring i KR:s utslag. (RR:s utslag den 20/3 1958.)

Anm.: Formuleringen i RR:s utslag tyder på att RR ansett B. berättigad till hela avdraget.

Avskrivning å utestående kundfordringar samt avdrag för periodiska utbetalningar.

Besvär av Aktiebolaget W. angående inkomsttaxering åren 1951—53.

1. Bolaget hade vid taxeringarna 1951 och 1952 yrkat avdrag för avskrivning å kundfordringar med 72.763 kr. resp. 66.290 kr. I räkenskaperna för resp. beskattningsår hade till beskattning återförts under nästföregående år avskrivna fordringsbelopp å 44.935 kr. resp. 63.000 kr. Å delcrederekonto hade bok-

förts över 62.000 kr. resp. 64.000 kr. PN nedsatte avdragen för fordringsavskrivning med 40.000 kr. resp. 50.000 kr. KR: ej ändring. RR lämnade besvären utan bifall, enär av vad i målet förekommit icke kunde anses framgå, att bolaget enligt god köpmannased bort företaga avskrivning å fordringar till högre belopp än i sådant hänseende medgivits.

2. Enligt ett den 8/6 1951 dagtecknat köpeavtal förvärvade bolaget av B. en av B. bedriven rörelse, varvid bolaget förband sig att såsom likvid för överlåtelsen till B. utgiva — förutom köpeskillning för inventarier och varulager i rörelsen — en årlig ersättning av 6.000 kr. så länge hon levde. Någon ersättning för goodwill skulle enligt avtalet icke utgå. Bolaget yrkade avdrag för ersättningen till B. enligt avtalet med 6.000 kr. PN vägrade avdraget. KR ogillade bolagets besvär häröver. RR biföll däremot bolagets talan, enär den ifrågavarande till B. under hennes livstid periodiskt utgående ersättningen måste anses avdragsgill hos bolaget. (RR:s utslag den 25/2 1958.)

Värdeminskning å goodwill o. d.

Besvär av Ångbryggeriaktiebolaget i S. angående inkomsttaxering år 1951. — Bolaget hade förvärvat ett bryggeriföretag på villkor bl. a. att säljarna icke skulle inom visst område under 12 år bedriva konkurrerande verksamhet. Såsom vederlag härför skulle bolaget till säljarna erlägga 3.000 kr. om året under angivna tid. Samtidigt tillhandahöll bolaget säljarna ett räntefritt lån å 36.000 kr. som skulle amorteras med 3.000 kr. årligen i kvittning mot det nyssnämnda vederlaget. Bolaget yrkade avdrag för avskrivning å reverskontot med 3.000 kr., motsvarande det till säljarna utgivna årsbeloppet. PN

vägrade avdrag. KR: ej ändring. RR medgav avdraget, enär bolagets ifrågavarande avdragsyrkande finge anses avse värdeminskning å den av bolaget sålunda för rörelsen förvärvade rättigheten, samt i målet ej ens påståtts, att denna till tiden begränsade rättighet skulle äga värde för obegränsad tid, eller förekommit annan omständighet, på grund varav avdragsyrkandet icke skulle kunna bifallas. (RR:s utslag den 15/4 1958; två ledamöter: ej ändring.)

Anm.: Enligt de bestämmelser som gällde före 1951 års lagstiftning och som var tillämpliga i detta mål förutsattes för rätt till avdrag för värdeminskning å rättigheter av goodwill's natur att deras värde kunde anses i verkligheten begränsad till viss tid. Enligt 1951 års lagstiftning som nu gäller får anskaffningskostnaden för dylika rättigheter generellt avskrivas genom lika stora årliga värdeminskningsavdrag inom en tioårsperiod, se närmare p. 5 tredje stycket anvisningarna till 29 § KL.

Stipendiefond.

Besvär av TI angående Adlerbethska Stipendiefondens inkomst- och förmögenhetstaxering år 1954. — Stiftelsen hade till ändamål att medelst stipendier ekonomiskt underlätta bedrivande av högre studier vid läroanstalter i Göteborg. Av fondmedlens årliga avkastning skulle, sedan 10 % tillfallit styrelsens verkställande direktör såsom arvode och för bestridande av förvaltningskostnader, återstoden i enlighet med närmare angivna bestämmelser undan för undan läggas till fondens kapital, till dess att avkastningen stod i viss relation till antalet studerande vid de läroanstalter som ägde utfå medel till stipendier. RR förklarade stiftelsen,

oavsett dess ändamål, skatteskyldig för inkomst av kapital och förmögenhet, enär stiftelsen under längre tid icke bedrivit och — med hänsyn till stiftelseurkundens föreskrifter rörande avkastningens fondering — ej heller kunde väntas komma att bedriva verksamhet i en omfattning som skäligen svarade mot avkastningen av stiftelsens tillgångar. (RR:s utslag den 5/3 1958.)

Organisationskostnader: ändrat bokslut.

Besvär av Aktiebolaget S. Färgfabrik angående inkomsttaxering åren 1950—1955. — Sedan bolaget konstaterat, att vissa kostnader som belastat rörelsen under det första räkenskapsåret den 15/5—den 31/12 1946 avsett bolagets tekniska och kommersiella uppbyggnad och således bort jämlikt 100 § 8 mom. andra st. nya aktiebolagslagen upptagas såsom tillgång och göras till föremål för årlig avskrivning under 10 år, beslöt bolaget å extra bolagsstämma att fastställa ändrade räkenskaper i enlighet därmed för såväl 1946 som de följande åren. Bolaget vägrades vid ifrågavarande taxeringar med 1/10-del av berörda kostnadsbelopp yrkade avdrag för avskrivning av dessa kostnader. RR lämnade besvären utan bifall, enär, även om ifrågavarande kostnader — oaktat innehållet i 56 § 7) lagen den 12/8 1910 om aktiebolag — skulle hava kunnat upptagas såsom tillgång i utgående balansräkningen för bolagets första räkenskapsår, bolaget, då så icke skett, ej kan anses berättigat att i balansräkning för senare år upptaga kostnaderna såsom i beskattningshänseende avskrivningsbar tillgång. (RR:s utslag den 26/3 1958.)

Ränta å barnreverser.

A. Besvär av lantbrukaren O. angående hans omyndiga dotter Karins inkomsttaxering år 1951. — O. hade genom gåvobrev 1946 till Karin skänkt, dels å sparbank insatta medel, 5.000 kr., dels 90 aktier i visst bolag, dels ock en av annan person utfärdad skuldförbindelse å 17.000 kr. med 3 % ränta. Gåvans värde uppgick till sammanlagt 30.460 kr. Enligt gåvobrevet skulle gåvan användas såsom bidrag till dotterns undervisning och uppfostran. Under 1950 utfärdade O. en revers å 30.000 kr. med 7 % ränta från den 1/1 1950, som fick ersätta vad Karin tidigare fått så när som 5 aktier. Å räntan skulle för 1950 avräknas vad hon under samma år fått i avkastning å de ursprungliga gåvomedlen. Från en för Karin upprättad deklaration, vari upptagits ränta å bankmedel, aktieutdelning samt ränta å fordringar, avvek PN därutinnan, att räntan å fordringarna nedsattes till 510 kr., motsvarande 3 % ränta å 17.000 kr. Förmögenheten tillades fadern. KR: ej ändring. RR yttrade: Av O. i skuldbrevet den 20/12 1950 utfäst ränta överstiger avkastningen av den ursprungliga gåvan och den i allmänna lånemarknaden vanligen tillämpade räntesatsen för lån mot jämförlig säkerhet i sådan mån, att en del av räntan får anses hänförlig till utfästelse om periodisk utbetalning, som avses i 20 § och 46 § 2 mom. KL. Eftersom räntebetalningen skett till person i O:s hushåll, äger O. icke njuta avdrag för sagda del därav. På grund härav och då utredningen i målet icke ger vid handen, att det O. medgivna avdraget för räntekostnaden blivit för lågt beräknat, prövar RR rättvist fastställa det beslut, vartill KR kommit i målet. (RR:s utslag den 6/3 1958.)

B. Besvär av TI angående f. kamreren H:s inkomsttaxering år 1952. — År 1945 hade H:s hustru genom gåvobrev till makarnas son överlämnat av annan person utfärdade inteckningsreverser å 50.000 kr. med ränta. Enligt H. utbyttes, sedan en del av inteckningsreverserna blivit uppsagda, dessa under 1949 med överförmyndarens samtycke mot en av H. till sonen utfärdad revers å samma belopp. PN vägrade H. avdrag för ränta å reversen. KR medgav avdraget. RR: ej ändring, enär med hänsyn till de omständigheter under vilka enligt vad upplyst blivit omförmälda revers av H. utfärdats, densamma icke vore att anse såsom benefik, samt ej heller eljest förekommit förhållande av beskaffenhet att betaga H. rätt till avdrag för det utgivna räntebeloppet. (RR:s utslag den 6/3 1958.)

Anm.: Jämför RÅ 1957 not. 855 (Skattenytt 1957 s. 285).

C. Besvär av fru H. angående inkomsttaxering år 1952. — Fru H:s fader, vilken avlidit den 6/1 1948, hade under sin livstid till ettbart av fru H:s tre, under beskattningsåret omyndiga barn överlämnat en av honom utfärdad revers å 75.000

kr., löpande med 4 % ränta. Fru H., som från och med den 1/7 1948 övertagit betalningsansvaret för reverserna, förvägrades av PN avdrag för ränta, 9.000 kr., å reverserna. Hos KR framhöll TI i anledning av fru H:s besvär, att barnens fång ovedersägligen var av benefik karaktär och detsamma förändrades icke därigenom att den avlidnes rättsinnehavare övertagit betalningsansvaret. Ränteavkastningen vore fortfarande avsedd för barnens uppfostran och hade jämväl använts därför. KR och RR ej ändring. (RR:s utslag den 12/3 1958.)

D. Besvär av fru W. angående inkomsttaxering år 1951. — Fru W. yrkade avdrag för ränta å en revers som hon givit till sin son, vilken var född den 2/8 1929. I målet upplystes, att sonen påbörjat sin militärtjänstgöring såsom marinintendent-aspirant den 1/6 1949 och att han tjänstgjort så gott som oavbrutet t. o. m. den 15/2 1952. Fru W. vägrades avdrag för räntan. (RR:s utslag den 19/2 1958.)

Anm.: Jämför RÅ 1955 ref. 40 (Skattenytt 1956 s. 42 angående juris doktorn S.). Se även RÅ 1956 ref. 11 (Skattenytt 1956 s. 156).

Regeringsrättens årsbok

1909—1955, bruna halvfranska band i mycket gott skick, till salu. Hänvändelse till expeditionsvakt Sellgren, Kanslihuset, tel. 22 45 00 ankn. 1518, 9—10 fm.